

Nieuwe soorten voor Eindhoven 1993 t/m 1995

'Wij verkeren zo graag in de vrije natuur,
omdat deze geen mening over ons heeft.'
Nietzsche

Tot mijn verbazing is het al drie jaar geleden dat een overzicht van bijzondere vondsten voor onze omgeving is gepubliceerd. Wat mij betreft is het dus weer de hoogste tijd om een kleine litanie van hoogtepunten onder de aandacht te brengen, die in de afgelopen jaren binnen gekomen zijn.

Voornamelijk betreft het vondsten van de (leden van de) floristische werkgroep, maar ook andere KNNV-ers geven bijzonderheden door, waarvoor uiteraard de hartelijke dank.

In tegenstelling tot de vorige aflevering van bijzonderheden (Gras 32) worden hier (bijna) alleen de 'nieuwe' soorten (ten opzichte van de Atlas van de Flora van Eindhoven) opgenomen van de soorten die op de standaardlijst van de Nederlandse flora staan. Adventieven en verwilderingen, hoe leuk vaak ook, zijn niet opgenomen. De geïnteresseerde lezer kan deze bij mij opvragen. Omdat een enkele maal een wetsovertreding ten grondslag ligt aan de vondst, zie ik er van af bij de gedane meldingen de vinder te vermelden.

- **Tongvaren** (*Asplenium scolopendrium*): aan de binnenzijde van de muur rond de joodse begraafplaats in Eindhoven in 1995, weinig exemplaren. Op dezelfde plaats in 1985 werd de soort niet gezien, dus laten we aannemen dat de groeiplaats nieuw is. De laatste vondst van Tongvaren uit de omgeving dateert uit het begin van de jaren '70. Toen werd de soort gevonden in een waterput bij een boerderij van het gehucht Loon.

- **Maanvaren** (*Botrychium lunaria*): in een greppel op het landgoed 'de Wielewaal' in 1993; 5 exemplaren, waarvan er 2 er niet goed uitzagen. Dit is een bevestiging van de oude - nooit op schrift gestelde - vondst op waarschijnlijk dezelfde plaats als vroeger 'in het Pinetum van de Wielewaal'.

- **Groene bermzegge** (*Carex divulsa*): ooststrand Geldrop in bosrand waarschijnlijk wel opgeslagen uit tuinafval danwel geplant, hoewel ik weinig tuinen ken waar de soort in staat.

- **Fraai duizendguldenkruid** (*Centaureum pulchellum*): tientallen exemplaren op de leemgrond bij de steenfabriek bij Acht; deze soort is rond Eindhoven nog nooit gevonden; in het binnenland wordt Fraai duizendguldenkruid nieuw op opgespoten terreinen gevonden.

- **Spaanse jonker** of Kale ruiter (*Cirsium forsteri*): een bastaard die eigenlijk niet aan de voorwaarden voor opname voldoet maar niettemin erg aardig is; één pol op het onvolprezen Vloweitje in de Urkhovense Zeggen.

- **Handjesgras** (*Cynodon dactylon*): wie beweerde daar dat een km-hok dat tweemaal door de FWE uitgeplozen is, wel geen nieuwe soorten voor de regio meer zou bevatten? Co-dominant op een gazon aan Camphuysenstraat/Scheidingsstraat in Eindhoven.

- **Knolcyperus** (*Cyperus esculentus*): op een veldje in een bosgebied; wel een heel andere soortencombinatie als 'normaal', nu met Moerashertshooi en Knolrus; de soort komt in de noordelijke greppels massaal voor; de werkelijkheid en de stafkaart { van 10 jaar geleden) ontlopen elkaar niet, zodat voorkomen van de soort gepaard gaand aan ander gebruik ter plaatse niet aan de orde lijkt.

- **Bruin cypergras** (*Cyperus fuscus*): op twee plaatsen aan de westzijde van de Vloeiweide in de Nederheide bij Valkenswaard; slechts weinig bloeiende exemplaren; een nieuwe vondst na die van Nederwetten, ook nu niet gedaan door de 'vaste' populatie van de werkgroep.
- **Baardzwenkgras** (*Festuca rubra* × *Vulpia myuros*): langs het Beatrixkanaal vele exemplaren en één pol aan de noordwestkant van 'het Gat van Waalre'.
- **Glanzige ooievaarsbek** (*Geranium lucidum*): op weg naar een vindplaats van Klimopwaterranonkel, die helaas verdwenen was, stuitte we op een grote populatie Glanzige ooievaarsbek; tussen Grote brandnetel in een bosje langs de Strijper Aa bij Leenderstrijp.
- **Klein robertskruid** (*Geranium purpureum*): het was op die gedenkwaardige dinsdagavond in april dat we twee nieuwe soorten voor de regio vonden: de Tongvaren en op het station Beukenlaan dit Klein robertskruid; we hebben van NS toestemming en jasjes gekregen op langs de spoorbaan te lopen en dat resulteerde in wel 7 km-hokken waarin we deze Geranium zagen. De bloemen zijn opvallend veel kleiner dan die van Groot robertskruid.
- **Beemdkroon** (*Knautia arvensis*): twee meldingen: in 1993 één exemplaar bij Beek in een berm, adventief; in 1995 bij Geldrop in een berm langs een bosrand ook één exemplaar aan de oostkant van Geldrop (Oranjeveld).
- **Soldaatje** (*Orchis militaris*): op het terrein van de waterzuivering in Eindhoven vanaf 1993 één exemplaar, in ieder geval in dat jaar boeiend, met dank aan (de oplettendheid van) de medewerker ter plaatse.
- **Afghaanse duizendknoop** (*Polygonum polystachyum*): in Geldrop in 1993 dicht bij de spoorlijn en in 1995 in Valkenswaard; beide keren verwilderd.
- **Viltganzerik** (*Potentilla argentea*): in 1994 langs de spoorlijn bij Sterksel op tussen raaien 14.1 en 14.2 aan de oostkant van de lijn.
- **Schijnaardbei** (*Potentilla indica*): ook een spoorlijn-soort: in 1994 bij het station Heeze en in 1995 bij het Trafostation en bij station Geldrop.
- **Borstelkrans** (*Satureja vulgaris*): in 1993 enkele exemplaren op een ruderaal terrein ten zuiden van de begraafplaats in Woensel (Mensfort); zelfs een bijna volgebouwd hok herbergt nog een nieuwe soort voor de regio.
- **Kandelaartje** (*Saxifraga tridactylites*): heel veel exemplaren op het DAF-terrein in 1993; met zekerheid dank zij een ons welgezinde bewaker; later bleek dat de soort bij een enkeling al bekend en ten onrechte niet in de atlas is vermeld.
- **Schaduwkruid** (*Senecio nemorensis* subsp. *fuchsii*): in 1995 in een oud bosje dat inmiddels opgenomen is in een nieuwbouwwijk; wellicht de vondst uit de atlas van de Nederlandse flora, die belangwekkend is, omdat de soort hier de grens van zijn areaal bereikt.
- **Mottenkruid** (*Verbascum blattaria*): langs de Dirk van Hornelaan tussen Eindhoven en Waalre in 1994; 7 bloeiende toortsen en veel (kale) rozetten; pas gezien na reconstructie van het fietspad.
- **Gele wikke** (*Vicia lutea*): forse planten in 1994 en 1995 langs de Veedrift op de brug over de grote weg Eindhoven-Helmond bij Beerenbroek; niet gezien in 1985 dus blijkbaar nieuw; door een gunstige ligging in twee km-hokken.
- **Wortelloos kroos** (*Wolffia arrhiza*): in een vijver in de bossen op de Aarlesche Heide net ten westen van het Beatrixkanaal in 1993; zie vooral de vorige aflevering van deze rubriek.

Tekeningen:

Rian Rensen-Bronkhorst

Gebruikte literatuur

- F. Adema in J. Mennema, A.J. QUené-Boterbrood & C.L. Plate (red.) (1985): Atlas van de Nederlandse flora, deel 2. Bohn, Scheltema & Holkema, Utrecht (pag. 108).
- J. Bruinsma: Gras is om in te liggen, deel 47. Venkraai 127.
- KNNV afd. Eindhoven: Inventarisatie-rapport Loon en Elshouters (1974). R. Rensen-Bronkhorst (red.) J.993: Atlas van de Flora van Eindhoven 1.980-1.989. KNNV afdeling Eindhoven, Eindhoven.
- E. Weeda, R. Westra, Ch. Westra & T. Westra (J.988): Nederlandse oecologische flora, deel 3. IVN, VARA en VEWIN.